

Professor Olav Riste har i NMT 10/1980 en artikkel som etter sin innledning fremtrer som en kritikk av undertegnede «Kappløpet mot Norden 1930-40» i nr. 7.

I den utstrekning Ristes artikkel inneholder spesifiserte innvendinger, bemerkes:

Han sier seg enig i at «et nøytralt Norge nok kunne vere til Tysklands fordel, nøkternt vurdert», men foretrekker å søke forklaringen på «Weserübung» i bl.a. et behov hos Hitler for «nye prov på sitt meisterskap som krigsherre». Noe spor av slike motiver gir foreliggende kilder ikke. Med det som var i emning i vest var det også helt unødvendig, dess mere som rekkefølgen til å begynne med var gjenstand for tvil. I seg selv virker det vel også noe søkt å ville begrunne logiske beslutninger med irrasjonelle motiver. Underligere ville det vært om ikke fienden ville gjøre ende på det som også Riste ser som Tysklands fordel. Det er nettopp frykten for dette som leder til den tyske aksjon.

Professoren sier seg ikke uttrykkelig uenig i fremstillingen

av utgangssituasjonen, men synes å ville avsvække den ved bare å si at Vestmaktene frem til 12.3.40 forberedte en større hærstyrke til Finland via Narvik, som etter den dato ble oppløst. Klarere uttrykte han seg på engelsk i 1966, da han som bidragsyder til «Norway and the Second World War» (Grundt Tanum) s. 20, skrev:

«The end of Finland's war removed the pretext for carrying out the large Anglo-French project in Scandinavia, and at a dejected meeting of the British

Cabinet on 14 March the plan was cancelled. —) The larger part of the British forces held ready now proceeded to — France». Nettopp: «Påskudd» og «hoveddelen». Som hos undertegnede på norsk i 1980.

Videre var han enig i (s. 40) at «To all appearances it was the Altmark affair which gave a real sense of urgency to the planning for Weserübung». Ikke noe om hitlerske behov for nye genialitetsbevis.

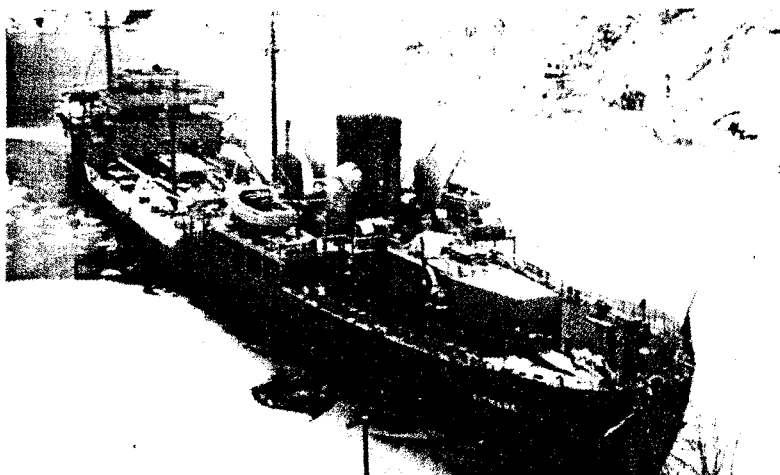
Sant nok rapporterte storadmiral Raeder til Hitler 26.3.40 at faren for Vestmakt-aksjon i Norge ikke lenger syntes akutt. Men i 1966 tok Riste også med fortsettelsen: «On the other hand, the Naval War Command considered that the British in the time to come would most probably continue their attempts at hindering German traffic in neutral waters, and seek to provoke incidents that might possibly provide an excuse for action against Norway. This led them to the following, and, as it seems, final conclusion: "Sooner or later Germany will have to face the question of

carrying out Weserübung —" (s. 44) Riste bekrefter altså her at situasjonsbedømmelsen på tysk side forble den samme. Bare tidsfaktoren er endret.

Mest ligger det tilsynelatende Riste på hjertet å godtgjøre at de britiske landgangsforberedelser i april bare var ment som et mottrekk mot en mulig tysk aksjon m. a. o. at «kapløpet» skulle være en «myte». Derimot sier Churchill (II, s. 160): «As our mining of Norwegian waters might provoke a German retort, it was also agreed that a British brigade and a French contingent should be sent to Narvik to clear the port and advance to the Swedish frontier. Other forces should be dispatched to Stavanger, Bergen and Trondheim, in order to deny these bases to the enemy». Ingenting om at man skulle vente på eventuelle tyske mottiltak. Sammenlign for dette punkt også T. K. Derry's offisielle fremstilling i «The Campaign in Norway» (Her Majesty's Stationary Office, London 1952).

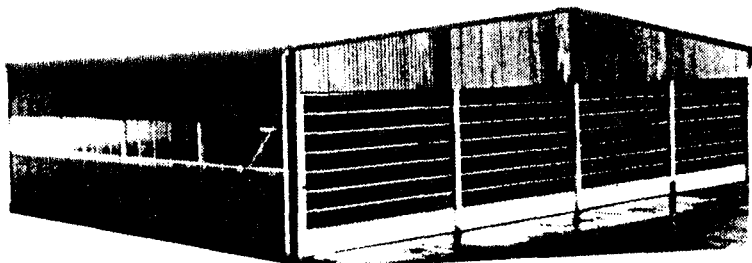
Strengt tatt behøver man ikke disse bekreftelser på ekspedisjonens selvstendige karakter: Oppbevarte styrkedisposisjoner, timeplan og operasjonsordrer sier tydelig nok det samme.

Til sist virkeligheten som prøve på Ristes teori: Ifølge denne skulle den britiske landgang kunne avblåses, «dersom meldingane om tyske tiltak synt seg å vere falsk alarm». Som kjent ble den også avblåst. Men riktignok av stikk motsatt årsak: Nemlig nettopp fordi «tyske tiltak» kom de britiske i forkjøpet. Det kan i 1980 ingen gjøre noe med. ■

«Altmark» i Jøssingfjorden. (Bildet fra Norges Sjøkrig av Rolf Scheen.)

STÅLETT-HALLEN

STÅLETT – HALLEN 24 x 17,5 m.

Enkel montasje - fleksibel - stilren. Spennvidde fra 8 til 24 m. Valg av porter, vinduer, lysflater, isolasjon. Egnert som produksjonslokaler, verksted, lager og garasjer. Ca. 30 haller levert.

JaMek Industrias

5201 OS — TELF. (05) 30 07 20

Oppgi byggedata
og be om tilbud.

Forhandlere
søkes.